

Annales

Instituti

Archaeologici

X - 2014

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office adress

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršne urednice/Desk editors

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Tehničke urednice/Technical editors

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Hrvoje Kalafatić, Siniša Krznar, Ivana Ožanić Roguljić, Ana Konestra, Andreja Kudelić, Asja Tonc,
Marina Ugarković

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Michreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Sanjin Mihelić

Lektura/Language editor

Ivana Majer (hrvatski jezik/Croatian)
Sanjin Mihelić (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj
Ivana Ožanić Roguljić
Katarina Botić

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

©Institut of archaeology, Zagreb 2014.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9** **Daria Ložnjak Dizdar**
 Mirela Hutinec
- Sotin – rezultati istraživanja 2013. godine
- 14** **Tomislav Hršak**
 Tino Leleković
 Marko Dizdar
- Rezultati istraživanja nalazišta Batina – Sredno 2013. godine
- 21** **Daria Ložnjak Dizdar**
 Marko Dizdar
- Terenski pregled i arheološki nadzor na rekonstrukciji državne ceste D212, Kneževi Vinogradi – Zmajevac
- 25** **Marko Dizdar**
- Terenski pregled i nadzor na izgradnji dionice državne ceste D-2 – južna obilaznica Osijeka
- 29** **Ivana Ožanić Roguljić**
- Probno arheološko istraživanje lokaliteta Beli Manastir – Popova zemlja (AN 2)
- 34** **Tatjana Tkalčec**
- Probna arheološka istraživanja lokaliteta AN3 Beli Manastir – Sudaraž, sjever na trasi autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj 2013. godine
- 42** **Hrvoje Kalafatić**
- Probna arheološka istraživanja lokaliteta AN 4 Novi Bolman – Grablje kod Jagodnjaka u Baranji
- 45** **Marija Buzov**
- Probna istraživanja na trasi buduće autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj, dionica Beli Manastir – Osijek, arheološko nalazište AN 8 Beli Manastir – Atar, Napuštene njive
- 50** **Siniša Krznar**
- Probno arheološko istraživanje lokaliteta Novi Čeminac – Remanec poljana – Krčevine, na trasi spojne ceste istočno od čvora Čeminac – južni krak (AN 9)
- 55** **Tajana Sekelj Ivančan**
- Probni rovovi na arheološkom nalazištu Jagodnjak – Ciglana i Čemin – Ciganska pošta
- 63** **Zorko Marković**
 Katarina Botić
- Podgorač, Ražište – rezultati arheoloških istraživanja 2013. godine
- 69** **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2013.

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9** **Daria Ložnjak Dizdar**
 Mirela Hutinec
- Sotin – the results of research in 2013*
- 14** **Tomislav Hršak**
 Tino Leleković
 Marko Dizdar
- The results of the investigations at Batina-Sredno in 2013*
- 21** **Daria Ložnjak Dizdar**
 Marko Dizdar
- Field survey and archaeological supervision of the reconstruction of State Road D212, Kneževi Vinogradi – Zmajevac*
- 25** **Marko Dizdar**
- Field survey and supervision of the construction of a section of D-2 State Road – the southern bypass of Osijek*
- 29** **Ivana Ožanić Roguljić**
- Trial archaeological excavations at the Beli Manastir – Popova zemlja site (AS 2)*
- 34** **Tatjana Tkalčec**
- Trial archaeological investigations at AS3 Beli Manastir-Sudaraž, north, on the route of the A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj motorway in 2013*
- 42** **Hrvoje Kalafatić**
- Trial archaeological investigations at the AS4 Novi Bolman-grablje site near Jagodnjak in Baranja*
- 45** **Marija Buzov**
- Trial investigations on the route of the future motorway A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj, the Beli Manastir – Osijek section, the archaeological site AS 8 Beli Manastir – Atar, Napuštene njive*
- 50** **Siniša Krznar**
- Trial archaeological investigation at Novi Čeminac-Remanec poljana-Krčevine, on the route of a connecting road east of south extension Čeminac (AS 9)*
- 55** **Tajana Sekelj Ivančan**
- Trial trenches at the archaeological sites Jagodnjak – Ciglana and Čemin – Ciganska pošta*
- 63** **Zorko Marković**
 Katarina Botić
- Podgorač, Ražište – results of the archaeological excavations in 2013*
- Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research in 2013*

- 73** **Tatjana Tkalčec**
Posljednja sezona sustavnih zaštitnih arheoloških istraživanja nalazišta Crkvari – crkva sv. Lovre 2013. godine
The last season of systematic rescue archaeological investigations at Crkvari – St. Lawrence church in 2013
- 82** **Marko Dizdar**
Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2013. godini
The results of the 2013 excavation at the La Tène culture cemetery in Zvonimirovo – Veliko polje
- 85** **Tatjana Tkalčec**
Iva Kostešić
Izrada digitalnog modela reljefa arheološkog nalazišta na primjeru Gradine kod Špišić Bukovice
The creation of a digital relief model of an archaeological site on the example of Gradina near Špišić Bukovica
- 95** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
Marko Dizdar
Dolina Glavičice – rezultati istraživanja 2013. godine
Dolina Glavičice – the results of the 2013 investigations
- 99** **Tajana Sekelj Ivančan**
Četvrta sezona arheoloških istraživanja nalazišta Virje – Volarski breg/Sušine
The fourth season of archaeological investigations at Virje – Volarski breg/Sušine
- 104** **Siniša Krznar**
Arheološko istraživanje nalazišta Torčec – Cirkvišće 2013. godine
Archaeological investigation at Torčec-Cirkvišće in 2013
- 110** **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić
Arheološka i geofizička istraživanja na lokalitetu Kalnik – Igrišće 2013. godine
Archaeological and geophysical investigations at the Kalnik-Igrišće site in 2013
- 116** **Tatjana Tkalčec**
Zaštitna arheološka istraživanja nalazišta Krapina – Vukšićev breg u 2013. godini
Rescue archaeological investigations at Krapina – Vukšićev breg in 2013
- 128** **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Tina Neuhauser
Hvar, otok Sveti Klement, uvala Soline, arheološka istraživanja 2013.
Hvar, St. Clement island, Soline Bay, archaeological investigations in 2013
- 134** **Tatjana Tkalčec**
Nastavak konzervatorskih radova na burgu Vrbovcu u Klenovcu Humskom u 2013. godini
The continuation of conservation work at Vrbovec castle in Klenovec Humski in 2013
- 140** **Asja Tonc**
Ivan Radman-Livaja
Rezultati probnih iskopavanja na gradini Svete Trojice 2013. godine
The results of trial excavations at the Holy Trinity (sv. Trojica) hillfort in 2013
- 144** **Goranka Lipovac Vrklijan**
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra
Sustavna istraživanja lokaliteta Crikvenica – Ad turre: terenski rad i obrada nalaza u 2013. godini
Systematic investigations at Crikvenica – Ad turre: fieldwork and find processing in 2013

148 **Bartul Šiljeg**
Vladimir Kovačić
Nera Šegvić
Iva Kostešić

Arheološko-konzervatorska istraživanja lokaliteta Stancija Blek (Tar) u 2013. godini

148 **Bartul Šiljeg**
Vladimir Kovačić
Nera Šegvić
Iva Kostešić

Archaeological investigations and conservation work at the Stancija Blek site near Tar in 2013

154 **Katarina Botić**

Prikupljanje uzoraka drveta – peta sezona 2013. godine

154 **Katarina Botić**

Wood sampling – fifth season 2013

Terenski pregledi

159 **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Marko Dizdar

Terenski pregled područja između Sotina i Opatovca

159 **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Marko Dizdar

Field survey in the area between Sotin and Opatovac

164 **Zorko Marković**
Jasna Jurković
Danimirka Podunavac

Rezultati rekognosciranja arheoloških terena katastarske općine Donja Motičina 2012. godine

164 **Zorko Marković**
Jasna Jurković
Danimirka Podunavac

Results of the archaeological field survey of sites in Cadastral Municipality Donja Motičina in 2012

169 **Marko Dizdar**

Terenski pregled dionice državne ceste D-2 – sjeverna obilaznica Virovitice

169 **Marko Dizdar**

Field survey of a section of D-2 state road – the northern bypass of Virovitica

174 **Hrvoje Kalafatić**

Arheološki terenski pregled područja izgradnje pruge Križevci – Koprivnica – Botovo

174 **Hrvoje Kalafatić**

Archaeological field survey on the route of construction of the Križevci-Koprivnica-Botovo railway

182 **Daria Ložnjak Dizdar**
Tatjana Tkalčec

Terenski pregled predjela lijeve obale srednjeg toka rijeke Glogovnice (Tučenik, Buzadovec, Poljana Križevačka, Cubinec)

182 **Daria Ložnjak Dizdar**
Tatjana Tkalčec

Field survey of the left bank of the middle course of the Glogovnica river (Tučenik, Buzadovec, Poljana Križevačka, Cubinec)

192 **Hrvoje Kalafatić**
Bartul Šiljeg

Arheološki terenski pregled područja izgradnje Nove luke Sisak

192 **Hrvoje Kalafatić**
Bartul Šiljeg

Archaeological field survey in the area of construction of the New Port in Sisak

197 **Marko Dizdar**
Asja Tonc

Terenski pregled na području novoga trajektnog pristaništa Stinica

197 **Marko Dizdar**
Asja Tonc

Field survey in the area of the new ferry port at Stinica

202 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra
Iva Kostešić
Nera Šegvić

Projekt Arheološka topografija otoka Raba: rezultati terenskog pregleda poluotoka Lopara u 2013. godini

202 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra
Iva Kostešić
Nera Šegvić

The “Archaeological Topography of the Island of Rab” Project: the results of the 2013 field survey of the Lopar Peninsula

Eksperimentalna arheologija

209 Andreja Kudelić

Testiranje horizontalne keramičarske peći i pečenje posuda u redukcijskoj atmosferi

209 Andreja Kudelić

The testing of a horizontal pottery kiln and firing pots in a reductive atmosphere

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

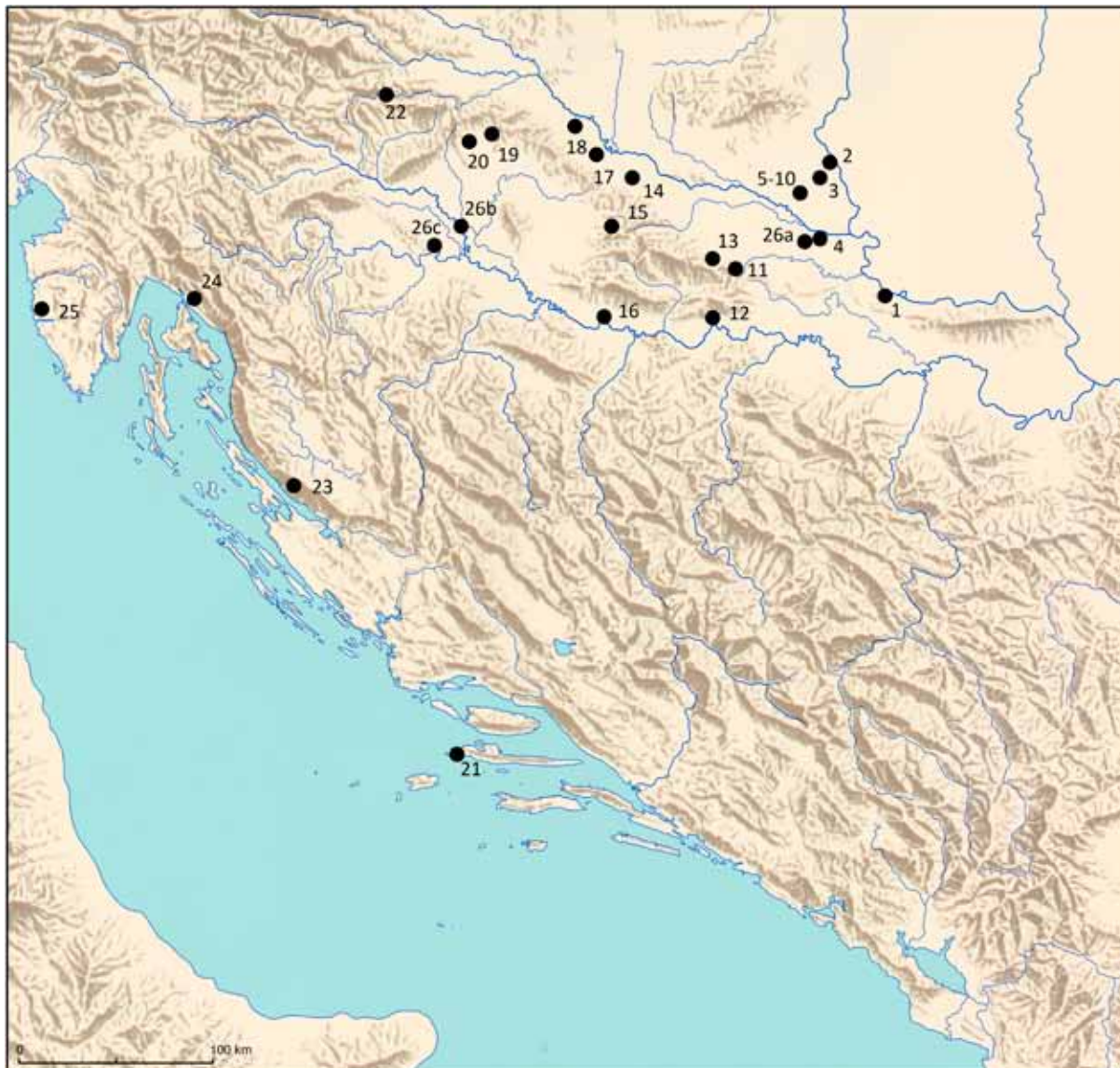
217-228

Additional scientific activity of the Institute

217-228

Arheološka istraživanja

Archaeological Excavations

1. Sotin	14. Zvonimirovo-Veliko polje
2. Batina Sredno	15. Gradina kod Špišić Bukovice
3. Kneževi vinogradi-Zmajevac	16. Dolina Glavičice
4. D2 južna obilaznica Osijek	17. Virje-volarski berg/Sušine
5. AN2 Beli Manastir, Popova zemlja	18. Torčec-Cirkvišće
6. AN3 Beli Manastir-Sudaraž	19. Kalnik Igrišće
7. AN4 Novi Bolman-Grablje kod Jagodnjaka	20. Krapina-Vukšićev breg
8. AN8 Beli Manastir, Atar, Napuštene njive	21. Sv. Klement-Soline
9. AN9 Beli Manastir Novi Čeminac-Remanec poljana-Krčevine	22. Klenovec Humski-Plemički grad Vrbovec
10. AN10 Beli Manastir Jagodnjak, Ciglana i Čemin, Ciganska pošta	23. Gradina Sv. Trojica
11. Podgorač, Ražište	24. Crikvenica-Igralište
12. Slavonski Brod, Galovo	25. Stancija Blek kod Tara
13. Crkvari	26.a, b, c, Osijek, Zagreb, Karlovac: koncentracija nalaza trupaca-detaljnije na karti strana 154

Terenski pregled i nadzor na izgradnji dionice državne ceste D-2 – južna obilaznica Osijeka

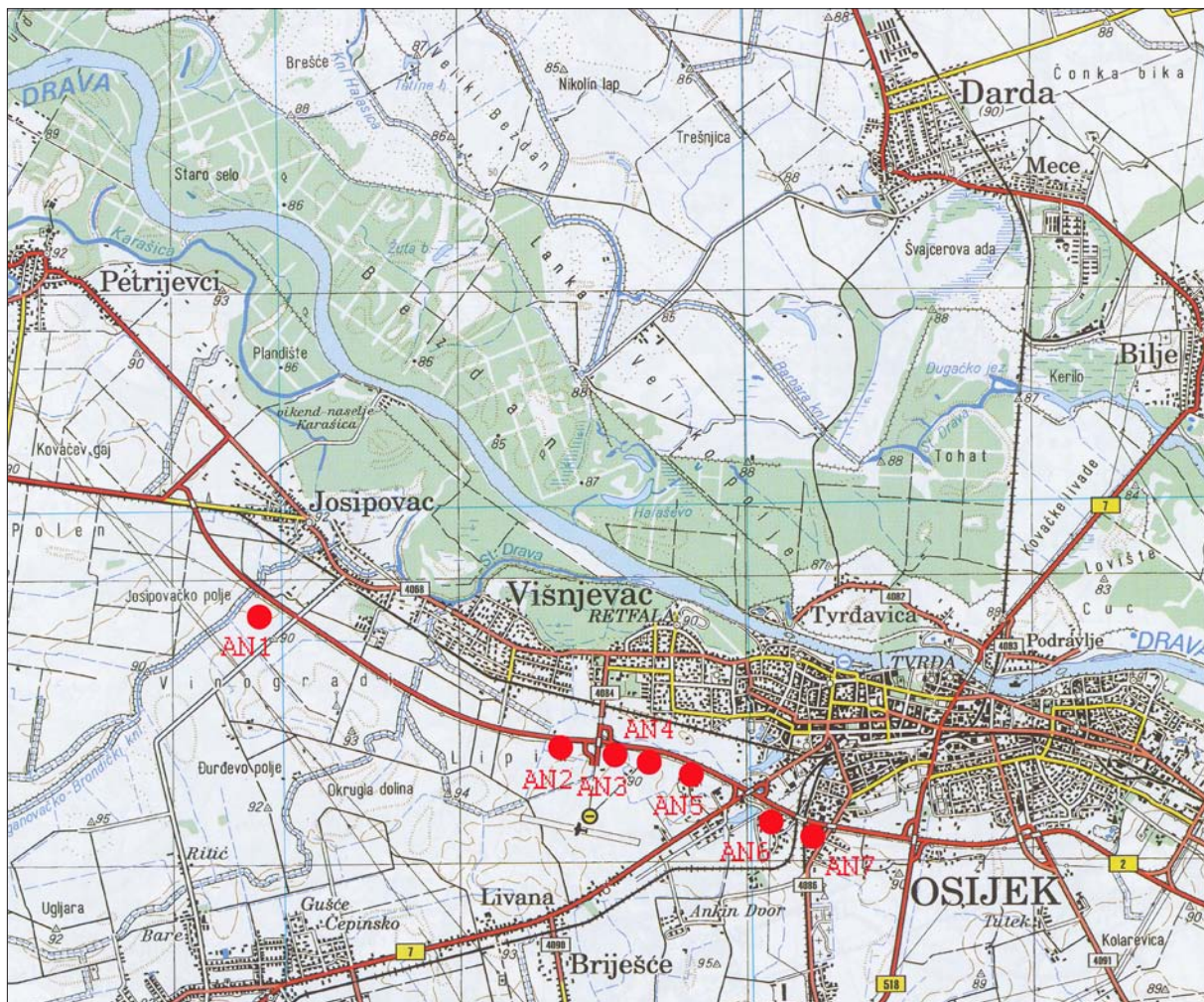
Field survey and supervision of the construction of a section of D-2 State Road – the southern bypass of Osijek

Marko Dizdar

Primljeno/Received: 03.03.2014.
Prihvaćeno/Accepted: 03.04.2014.

U terenskom pregledu i tijekom arheološkog nadzora na izgradnji dijela južne obilaznice grada Osijeka, uz neka otprije poznata, zabilježena su i dosad nepoznata arheološka nalazišta. Trasa obilaznice prolazi nizinskim područjem koje je ispre-sijecano manjim vodotocima uz koje su, na blago povišenim položajima, smještena nalazišta. U terenskom pregledu trase obilaznice zabilježeno je sedam arheoloških nalazišta te je, na osnovi iskopavanja probnih sondi, definirana površina za njihova zaštitna arheološka istraživanja. Rezultati iskopavanja omogućit će prikupljanje novih spoznaja o naseljenosti osječkog prostora tijekom svih razdoblja, pri čemu će istraživanja većih površina nalazišta omogućiti prikupljanje niza podataka o infrastrukturi otkrivenih naselja.

Ključne riječi: terenski pregled, Osijek, Donja Podravina, naselja, prapovijest, antika, srednji vijek
Key words: field survey, Osijek, Donja Podravina, settlements, prehistory, Antiquity, Middle Ages

Sl. 1 Arheološka nalazišta na trasi državne ceste D-2 – južna obilaznica Osijeka

Fig. 1 Archaeological sites on the route of the D-2 State Road – the southern bypass of Osijek

Usljed izgradnje dijela državne ceste D-2 – južna obilaznica Osijeka (Osječko-baranjska županija), provedeni su terenski pregled i arheološki nadzor trase na kojoj su, uz neka otprije poznata, zabilježena i dosad nepoznata arheološka nalazišta. Trasa obilaznice, dužine 11,2 km, prolazi južno od Osijeka i prigradskih naselja Josipovac i Višnjevac kroz nizinsko područje ispresijecano nizom manjih vodotoka, uz koje su, na blago povišenim položajima, smještene sva zabilježena nalazišta (sl. 1).¹

U terenskom pregledu trase obilaznice u jesen 2011. i proljeće 2012. godine zabilježeno je sedam arheoloških nalazišta. Na osnovi iskopa probnih sondi definirane su površine predviđene za zaštitna arheološka istraživanja te stratigrafijska svakog nalazišta. Zaštitna istraživanja omogućit će prikupljanje novih spoznaja o naseljenosti osječkog područja tijekom svih razdoblja, na čije je intenzivno naseljavanje utjecao smještaj na važnom komunikacijskom pravcu koji je vodio nizinom rijeke Drave. Isto tako, iskopavanja većih površina nalazišta omogućit će i prikupljanje podataka o infrastrukturi prapovijesnih, antičkih i srednjovjekovnih naselja, dok će prikupljeni nalazi posvjedočiti o intenzitetu i vremenskom slijedu naseljavanja.

U terenskom pregledu zabilježeno je sedam arheoloških nalazišta (sl. 1), od kojih su od ranije bila poznata nalazišta AN 1 Josipovac – Vinogradi (Filipec et al. 2009; Filipec, Karneluti 2009) te višeslojno prapovijesno naselje AN 6 Osijek – Hermanov vinograd na kojem su probna i zaštitna iskopavanja provedena u više navrata (Dimitrijević 1968; Šimić 1998; 1999; 2007; 2008; 2008a).

Najzapadnije zabilježeno nalazište AN 1 Josipovac – Vinogradi predstavlja istočni dio prapovijesnoga, antičkog i srednjovjekovnog naselja Selište na kojem su zaštitna istraživanja provedena 2007. i 2008. godine (Filipec, Karneluti 2009). Tijekom terenskog pregleda na blagom uzvišenju položenom istočno od Poganovačko-kravičkog kanala prikupljeni su brojni keramički nalazi koji upućuju na intenzivnu naseljenost tijekom svih razdoblja. Izdvajaju se ulomci keramike latenske kulture koji se vjerojatno mogu pripisati ostacima kasnolatenskog naselja. Isto tako, zabilježeni su i ulomci rimske keramike koji upućuju na postojanje naselja koje se vjerojatno nalazilo uz cestu koja je iz Murse vodila prema zapadu. Najveći broj pronađenih objekata na Selištu pripada razdoblju srednjeg vijeka, pa ne iznenađuje podatak o postojanju dijela naselja i na nedalekom uzvišenju na položaju Vinogradi. Broj prikupljenih površinskih nalaza iz svih razdoblja upozorava na intenzivno naseljavanje ovoga blagog uzvišenja položenog uz nekadašnji manji vodotok koji je tekao prema nekoliko kilometara udaljenoj Dravi.

Nalazište AN 2 Osijek – Frigis 1 smješteno je na blagom uzvišenju položenom u meandru nekadašnjega manjeg vodotoka na kojem su prikupljeni malobrojni ulomci prapovijesne keramike koji nisu omogućili preciznije vremensko određenje nalazišta koje se najvećim dijelom rasprostire sjeverno od postojeće osječke obilaznice. Na nedalekom nalazištu AN 3 Osijek – Frigis 2, položenom na istočnom dijelu blagoga ovalnog uzvišenja (sl. 2), zabilježeni su keramički nalazi iz rimskog razdoblja. U probnom iskopu pronađene su brojne zapune jama i peći (sl. 3) koje upućuju na intenzivno naseljavanje tijekom 3. i 4. stoljeća, odnosno vjerojatno je riječ o ostacima ruralnog naselja smještenog u blizini prometnice koja je vodila u Mursu.

Ostaci prapovijesnog i srednjovjekovnog naselja otkriveni su na nalazištu AN 4 Osijek – Petruš 1. Nalazište je smješteno na blagom ovalnom uzvišenju u čijem južnom podnožju protječe istoimeni potok Petruš. U probnom iskopu otkrivene su zapune jama (sl. 4), pri čemu je veća koncentracija objekata zabilježena na zapadnom dijelu nalazišta, dok je istočni dio uništen prilikom izgradnje benzinske stanice koja je smještena na istočnoj

strani uzvišenja. Na površini susjednog nalazišta AN 5 Osijek – Petruš 2 prikupljeni su malobrojni keramički ulomci koji su upozorili na postojanje rubnog dijela nalazišta položenog južno od potoka Petruša (sl. 5).

Trasa osječke obilaznice prolazi preko južnog dijela istaknutoga višeslojnog naselja sopotske kulture AN 6 Osijek – Hermanov vinograd 1 na kojem su prva istraživanja provedena još potkraj 19. stoljeća (Dimitrijević 1968). Muzej Slavonije iz Osijeka u više je navrata proveo zaštitna iskopavanja koja su potvrdila iznimnu važnost ovoga nalazišta (Šimić 1998; 1999; 2007; 2008; 2008a). U terenskom pregledu i tijekom probnog iskopa na zapadnom rubu nalazišta uočeno je postojanje jarka (sl. 6), dok je još dalje prema zapadu, ispod sloja humusa, izdvojena tamnosiva zemlja koja pokazuje kako je vjerojatno bila riječ o vodoplavnom području koje je okruživalo naselje. Istočni rub naselja dijelom je oštećen izgradnjom prometnice i željezničke pruge koja je u znatnoj mjeri oštetila susjedno ovalno uzvišenje koje također predstavlja višeslojno naselje sopotske kulture AN 7 Osijek – Hermanov vinograd 2. Vjerojatno je riječ o jedinstvenom naseobinskom kompleksu sopotske kulture čija će zaštitna istraživanja uputiti na prostorne i stratigrafske odnose.

Rezultati provedbe terenskog pregleda i nadzora na izgradnji dijela južne obilaznice Osijeka, uz neka od ranije istraživanih, uputili su i na postojanje niza nepoznatih arheoloških nalazišta na kojima je potrebno provesti zaštitna arheološka istraživanja. Rezultati istraživanja omogućit će znatno bolje poznavanje naseljenosti širega osječkog područja kroz sva razdoblja, pri čemu su od posebne važnosti istraživanja višeslojnih prapovijesnih naselja sopotske kulture Hermanov vinograd 1 i 2 te rimskih ruralnih naselja smještenih uz prometnice u neposrednoj blizini Murse.

Sl. 2 AN 3 Osijek – Frigis 2 (snimio: M. Vojtek)

Fig. 2 AS 3 Osijek – Frigis 2 (photo: M. Vojtek)

1 Terenski pregled i nadzor provedeni su od 2011. do 2013. godine, a financirani su sredstvima Hrvatskih cesta d.o.o. Koordinator od strane investitora bio je g. Franjo Šokac kojem zahvaljujemo na suradnji.

Sl. 3 AN 3 Osijek – Frigis 2, ostaci rimske peći (snimio: M. Vojtek)

Fig. 3 AS 3 Osijek – Frigis 2, the remains of a Roman kiln (photo: M. Vojtek)

Sl. 4 AN 4 Osijek – Petruš 1, zapuna jame (snimio: M. Vojtek)

Fig. 4 AS 4 Osijek – Petruš 1, the fill of a pit (photo: M. Vojtek)

Sl. 5 AN 5 Osijek – Petruš 2, zapuna jame (snimio: M. Vojtek)

Fig. 5 AS 5 Osijek – Petruš 2, the fill of a pit (photo: M. Vojtek)

Literatura

- Dimitrijević, S. 1968, *Sopotsko-lendelska kultura*, Zagreb.
- Filipec, K., Roksandić, D., Šiša Vivek, M., Karneluti, M. 2009, *Arheološke slike iz Slavonije*, Zbirka odsjeka za arheologiju Filiozofskog fakulteta u Zagrebu, 1, Zagreb.
- Filipec, K., Karneluti, M. 2009, Josipovac – Selište (AN 14), *Hrvatski arheološki godišnjak*, 5 (2008), 28–30.
- Šimić, J. 1998, Istraživanje neolitičkog nalazišta Osijek – Filipovica/Hermanov vinograd, *Glasnik slavonskih muzeja*, 2 (57), 69–72.
- Šimić, J. 1999, Osijek-Filipovica (Hermanov vinograd), zaštitno iskopavanje neolitičkog naselja, *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva*, XXXI/1, 30–33.
- Šimić, J. 2007, Zaštitno istraživanje na Hermanovom vinogradu u Osijeku, *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva*, XXXIX/3, 53–59.
- Šimić, J. 2008, *Hermanov vinograd, arheološko nalazište mlađeg kamenog doba u Osijeku*, Katalog izložbe, Osijek.
- Šimić, J. 2008a, Osijek – Filipovica/Hermanov vinograd, *Hrvatski arheološki godišnjak*, 4 (2007), 18–20.

Summary

In the field survey and archaeological supervision carried out in preparation of the construction of the D-2 State Road – the southern bypass of Osijek, seven archaeological sites were documented. Two of these sites—AS 1 Josipovac-Vinogradi and the multi-layered prehistoric settlement AS 6 Osijek-Hermanov vinograd 1—had already been known. The route of the bypass, 11.2 km long, passes south of Osijek through a lowland area criss-crossed by a series of minor watercourses, along which, on slightly elevated positions, lie all the discovered sites. The rescue excavations will allow us to obtain new knowledge about the habitation of the Osijek area during all the periods, whose great intensity was favoured by its position on an important communication route leading through the valley of the Drava river. Likewise, the future broad-area rescue excavations will provide data about settlement infrastructure, and the collected finds will bear testimony to the intensity and chronological sequence of habitation.

Sl. 6 AN 6 Osijek – Hermanov vinograd 1, zapuna jarka sa zapadne strane naselja (snimio: M. Vojtek)

Fig. 6 AS 6 Osijek – Hermanov vinograd 1, the fill of a ditch to the west of the settlement (photo: M. Vojtek)